

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت آموزشی
مرکز ملی آموزش مهارتی و حرفه ای علوم پزشکی

استانداردهای
دوره آموزش مهارتی و حرفه ای

1-1 نام دوره :

امدادگر کمکهای اولیه : فارسی :

FIRST AID PROVIDER : انگلیسی :

1-2 تعریف دوره :

در سازمان های معتبر جهانی اورژانس، جهت ارائه خدمات ساده کمک های اولیه دوره های آموزشی مختلفی برای مردم برگزار می شود که معمولا به عنوان اولین شخص آموزش دیده در زمینه مراقبت های طبی می باشد که به صحنه اورژانس می رسد. آنها میتوانند یک سری از خدمات اولیه و حیاتی کمک های اولیه را ارائه دهند، صحنه را تا حد امکان مهیا کند و همچنین اطلاعات صحنه و بیماران EMS کنترل و آن را برای رسیدن آمبولانس ارائه دهد. باید توجه داشت این دوره به منظور آموزش مهارت های EMS را به پرسنل ساده و اولیه در مردم برای انجام اقدامات اولیه و حیاتی در موارد فوریت های پزشکی است و First این افراد به ازای گذراندن آن، جزء تیم پزشکی محسوب نمی شوند بلکه به عنوان ایفای نقش میکنند. (EMS و فعال کننده سیستم اورژانس (Responder

1-3 حداکثر ظرفیت پذیرش دوره : 20

استاندارد دوم: پیش نیاز ها و ویژگی های مهارت آموزان

2-1 مدرک تحصیلی : حداقل دارای مدرک پایان دوره متوسطه اول (پایه نهم)

2-2 دوره ها و گواهینامه های معتبر : -

2-3 سایر شرایط : سن شرکت کنندگان می بایست حداقل 18 سال باشد.

2-4 شیوه پذیرش مهارت آموزان : آزادا

سایر روش ها :

استاندارد سوم: شرایط اختصاصی اجرای دوره

1-3 استاندارد های منابع انسانی تخصصی :

ردیف	نیروی تخصصی	رشته تحصیلی	مقطع	ویژگی های مورد انتظار	تعداد
1	مسئول علمی دوره	پزشکی عمومی	دکتری عمومی	دارای حداقل 5 سال سابقه مدیریتی و اجرایی در حوزه فوریت های پزشکی	1

ردیف	نیروی تخصصی	رشته تحصیلی	مقطع	ویژگی های مورد انتظار	تعداد
2	مربی	پرستار ارشد اورژانس	کارشناسی ارشد	حداقل 2 سال سابقه آموزشی در مراکز معتبر در حوزه فوریت‌های پزشکی	0
3	مربی	پرستاری	کارشناسی	حداقل 2 سال سابقه آموزشی در مراکز معتبر در حوزه فوریت‌های پزشکی	0
4	مربی	متخصص طب اورژانس	دکتری تخصصی (Ph.D)	حداقل 2 سال سابقه آموزشی در مراکز معتبر در حوزه فوریت‌های پزشکی	0
5	مربی	فوریت‌های پزشکی	کارشناسی	حداقل 2 سال سابقه آموزشی در مراکز معتبر در حوزه فوریت‌های پزشکی	1
6	مربی	پزشک عمومی	دکتری عمومی	حداقل 2 سال سابقه آموزشی در مراکز معتبر در حوزه فوریت‌های پزشکی	0

منابع انسانی تخصصی دوره با رعایت ضوابط و آیین نامه های اداری و استخدامی هیات علمی و غیر هیات علمی و متعهدین خدمت

2-3 استانداردهای فضای فیزیکی :

ردیف	عنوان مکان	کاربری در ساختار کلی دوره	مشخصات	تعداد
1	کلاس		دارای استاندارد های لازم	1
2	سایر	Skill lab	دارای استاندارد های لازم	1

فضای فیزیکی اجرای دوره با رعایت ضوابط و استانداردهای فضاهای بهداشتی درمانی و آموزشی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی

3-3 استانداردهای تجهیزات ویژه :

ردیف	نام دستگاه/وسیله	مشخصات	تعداد
1	AED	دارای استاندارد های لازم-دارای پد های چسبیده سالم و قابل استفاده	1
2	دستگاه فشارسنج جیوه ای	دارای استاندارد های لازم	4
3	دستگاه فشارسنج عقربه ای	دارای استاندارد های لازم	4
4	دستگاه فشارسنج دیجیتال	دارای استاندارد های لازم	4
5	دستگاه گلوکومتری	دارای استاندارد های لازم	4
6	کتاب راهنمای امدادگر	دارای استاندارد های لازم	1

دارای مجوز تولید/واردات از اداره کل تجهیزات پزشکی وزارت و سایر سازمانهای مربوط

4-3 استانداردهای ابزارهای ویژه :

ردیف	نام دستگاه/وسیله	مشخصات	تعداد
1	مولاژ چوکینگ بزرگسال	دارای استاندارد های لازم	2
2	مولاژ چوکینگ اطفال	دارای استاندارد های لازم	2
3	مولاژ چوکینگ شیرخوار	دارای استاندارد های لازم	2
4	بزرگسال BLS مولاژ	دارای استاندارد های لازم	2
5	اطفال BLS مولاژ	دارای استاندارد های لازم	2
6	شیرخوار BLS مولاژ	دارای استاندارد های لازم	2
7	مولاژ آناتومی سیستمیک	دارای استاندارد های لازم	2
8	آتل سخت	دارای استاندارد های لازم	1
9	آتل انعطاف پذیر	دارای استاندارد های لازم	1
10	چراغ قوه	دارای استاندارد های لازم	1
11	کیسه یخ	دارای استاندارد های لازم	1
12	پتو	دارای استاندارد های لازم	1
13	قیچی	دارای استاندارد های لازم	1
14	ماسک	دارای استاندارد های لازم	1
15	ترمومتر	دارای استاندارد های لازم	1
16	پالس اکسیمتر	دارای استاندارد های لازم	1
17	کیف استاندارد کمک های اولیه	دارای استاندارد های لازم	1

دارای مجوز تولید/واردات از اداره کل تجهیزات پزشکی وزارت و سایر سازمانهای مربوط

5-3 استاندارد های مواد مصرفی ویژه :

ردیف	عنوان	مشخصات	تعداد
1	گاز استریل	دارای استاندارد های لازم	50
2	گاز معمولی	دارای استاندارد های لازم	50
3	باند معمولی	دارای استاندارد های لازم	50
4	باند کشی	دارای استاندارد های لازم	50
5	سرم شستشو	دارای استاندارد های لازم	50
6	دستکش نایلونی و لاتکس	دارای استاندارد های لازم	50
7	باند مثلثی	دارای استاندارد های لازم	50
8	لکو پلاست	دارای استاندارد های لازم	50

استاندارد چهارم: طرح دوره (CourseDesign)

1-4 اهداف یادگیری :

4-1-1 **هدف کلی :** ارتقا سلامت در سطح جامعه و کاهش میزان مرگ و میر و نقص عضو در بیماران و مصدومین

4-1-2 اهداف ویژه در سه حیطه:

شناختی:

-اولین اقدامات در مواجهه با صحنه یک حادثه را طبق سناریو انجام دهد.
-مانور های ساده برطرف کردن انسداد راه هوایی را در بزرگسال و اطفال را انجام دهد.
-در مواقع اضطراری مصدومین و بیماران را با رعایت اصول بی حرکت سازی جابجا میکند.
-علائم حیاتی شامل نبض، فشار خون و تنفس را اندازه گیری میکند.
-کنترل خونریزی خارجی را با استفاده از تجهیزات ساده انجام می دهد.
-گزارش شفاهی مشاهدات خود را هنگام رسیدن EMS ارائه میکند.
-اقدامات احیای قلبی-ریوی پایه در بزرگسالان و کودکان را به درستی انجام دهد.
-مانور های پایه باز کردن راه هوایی در بزرگسالان و کودکان را به درستی روی مولاژ انجام دهد.
-دستگاه AED را به درستی به کار گیرد.
-بتواند با اصول صحیح بانداژ و پانسمان ساده را انجام دهد.
-اقدامات اولیه و ساده فوریتهای پزشکی را در اورژانس های شایع(تغییروضعیت هوشیاری، تشنج، گرما و سرمازدگی،سکته قلبی، تنگی نفس، آلرژی و حساسیت، سکتة مغزی، دیابت، مسمومیت، غرق شدگی و برق گرفتگی) طبق سناریو انجام دهد.
-اقدامات اولیه و ساده در سوختگی ها را انجام دهد.

نگرشی:

-اهمیت انجام اقدامات اولیه در حوادث را باور داشته باشد.
-در ارائه خدمات ساده در فوریتهای پزشکی پیش قدم باشد.

رفتاری:

-اولین اقدامات در مواجهه با صحنه یک حادثه را طبق سناریو انجام دهد.
-مانور های ساده برطرف کردن انسداد راه هوایی را در بزرگسال و اطفال را انجام دهد.
-در مواقع اضطراری مصدومین و بیماران را با رعایت اصول بی حرکت سازی جابجا میکند.
-علائم حیاتی شامل نبض، فشار خون و تنفس را اندازه گیری میکند.
-کنترل خونریزی خارجی را با استفاده از تجهیزات ساده انجام می دهد.
-گزارش شفاهی مشاهدات خود را هنگام رسیدن EMS ارائه میکند.
-اقدامات احیای قلبی-ریوی پایه در بزرگسالان و کودکان را به درستی انجام دهد.
-مانور های پایه باز کردن راه هوایی در بزرگسالان و کودکان را به درستی روی مولاژ انجام دهد.
-دستگاه AED را به درستی به کار گیرد.
-بتواند با اصول صحیح بانداژ و پانسمان ساده را انجام دهد.
-اقدامات اولیه و ساده فوریتهای پزشکی را در اورژانس های شایع(تغییروضعیت هوشیاری، تشنج، گرما و سرمازدگی،سکته قلبی، تنگی نفس، آلرژی و حساسیت، سکتة مغزی، دیابت، مسمومیت، غرق شدگی و برق گرفتگی) طبق سناریو انجام دهد.
-اقدامات اولیه و ساده در سوختگی ها را انجام دهد.

2-4 جدول بخش های اصلی دوره :

ردیف	بخش اصلی	محتوا-اقدامات	منابع انسانی	فضای فیزیکی	تجهیزات	ابزار	مواد مصرفی	آموزش / زمان به ساعت	
								زمان	روش آموزش
1	آشنایی با سیستم اورژانس و نقش امدادگر	آشنایی با سازمان اورژانس - کشور / - آشنایی با ارگان های امدادی / -مسئولیت ها و نقش های امدادگر/ - نحوه درخواست کمک از 115	پرستاری عمومی،پرستار ارشد اورژانس، پرستاری، متخصص طب اورژانس،فو ریتهای پزشکی	کلاس،				90	نظری
2	آشنایی با سیستم اورژانس و نقش امدادگر	کیف احیا امدادگر/ -کنترل- عفونت	پزشکی عمومی،پرستار ارشد اورژانس، پرستاری، متخصص طب اورژانس،فو ریتهای پزشکی	Skill lab، سایر			گاز ستریل،گ از معمولی، باند معمولی، باند کشی،س رم شستش و،دس تکش نابلونی و لاتکس ،پلاس ت،	150	عملی
3	آشنایی با وظایف و کارکرد سیستم های حیاتی بدن	سیستم تنفسی/ - سیستم گردش خون/ -سیستم اسکلتی / - سیستم عصبی	پزشکی عمومی،پرستار ارشد اورژانس، پرستاری، متخصص طب اورژانس،فو ریتهای پزشکی	کلاس،	دس تگاه فشارس نج جیوه ی،دستگ اه فشارس نج عقره ی،دستگ اه فشارس نج دیجیتال ،دستگاه گلوکوم تری،			150	نظری

ردیف	بخش اصلی	محتوا-اقدامات	منابع انسانی	فضای فیزیکی	تجهیزات	ابزار	مواد مصرفی	آموزش / زمان به ساعت	
								زمان	روش آموزش
4	آشنایی با وظایف و کارکرد سیستم های حیاتی بدن	مشاهده و تمرین سیستم های حیاتی بدن روی مولاژ	پرستاری عمومی، پرستار ارشد، اورژانس، پرستاری، متخصص طب اورژانس، فوریتهای پزشکی	Skill سایر lab،	مولاژ آناتومی سیستم یک،			عملی	120
5	روش مواجهه با بیماران و مصدومین	اصول برقراری ارتباط با بیمار و همراهیان بیمار/ - بررسی صحنه حادثه (ایمنی صحنه، حفاظت شخصی، مکانیسم آسیب و ...)/ - اقدامات اولیه در اولین مواجهه با بیمار یا مصدوم بررسی هوشیاری ، راه هوایی، تنفس و گردش خون)	پزشکی عمومی، پرستار ارشد، اورژانس، پرستاری، متخصص طب اورژانس، فوریتهای پزشکی،	کلاس،	دس AED تگانه فشارس نج جیوه ی، دستگ اه فشارس نج عقربه ی، دستگ اه فشارس نج دیجیتال، دستگاه گلوکوم تری،			نظری	120
6	روش مواجهه با بیماران و مصدومین	بررسی صحنه حادثه - ایمنی صحنه، حفاظت) شخصی، مکانیسم آسیب و اقدامات اولیه در - (... اولین مواجهه با بیمار یا مصدوم (بررسی هوشیاری ، راه هوایی، تنفس و گردش خون)/ - تشخیص علائم حیاتی (شامل نبض، فشار خون و تنفس)/ - آشنایی با دستگاه تست قند خون/	پزشکی عمومی، پرستار ارشد، اورژانس، پرستاری، متخصص طب اورژانس، فوریتهای پزشکی،	Skill سایر lab،	دس AED تگانه فشارس نج جیوه ی، دستگ اه فشارس نج عقربه ی، دستگ اه فشارس نج دیجیتال، دستگاه گلوکوم تری،	مولاژ چوکین گ بزرگسال ، مولاژ چوکین گ اطفال، مولاژ چوکین گ شیرخوار ،	دستکش نایلونی و لاتکس،	عملی	120

ردیف	بخش اصلی	محتوا-اقدامات	منابع انسانی	فضای فیزیکی	تجهیزات	ابزار	مواد مصرفی	آموزش / زمان به ساعت	
								زمان	روش آموزش
7	BLS	مروری بر وظایف و کارکرد - سیستم قلبی و تنفسی / انسداد راه هوایی در - بزرگسالان / - انسداد راه هوایی در کودکان و شیرخواران / - حمایت BLS/ - های پایه حیات کودکان / - بزرگسالان	پزشکی عمومی، پرستار ارشد اورژانس، پرستاری، متخصص طب اورژانس، فو ریتهای پزشکی،	کلاس،	دس تگاه فشارس نج جیوه ی، دستگ اه فشارس نج عقربه ی، دستگ اه فشارس نج دیجیتال، دستگ اه گلوکوم تری،			180	نظری
8	BLS	انسداد راه هوایی در - بزرگسالان / - انسداد راه هوایی در کودکان و شیرخواران / - حمایت های کودکان -- BLS/ پایه حیات بزرگسالان	پزشکی عمومی، پرستار ارشد اورژانس، پرستاری، متخصص طب اورژانس، فو ریتهای پزشکی،	Skill سایر lab،	AED،	مولاژ BLS بزرگسال ، مولاژ BLS اطفال، مولاژ BLS شیرخوار ،	گاز استر یل، د سنکش ناپلونی و لاتکس،	300	عملی
9	فوریت‌های پزشکی	تغییر وضعیت هوشیاری / - تشنج / - گرمازدگی / - سرما زدگی / - سکنه قلبی / - آلرژی و حساسیت / - سکنه مغزی / - دیابت / - تنگی نفس و آسم	پزشکی عمومی، پرستار ارشد اورژانس، پرستاری، متخصص طب اورژانس، فو ریتهای پزشکی،	کلاس،	دس تگاه فشارس نج جیوه ی، دستگ اه فشارس نج عقربه ی، دستگ اه فشارس نج دیجیتال، دستگ اه گلوکوم تری،			210	نظری

ردیف	بخش اصلی	محتوا-اقدامات	منابع انسانی	فضای فیزیکی	تجهیزات	ابزار	مواد مصرفی	آموزش / زمان به ساعت	
								روش آموزش	زمان
10	خونریزی، شوک و آسیب های بافت نرم	شوک - کنترل خونریزی / - آسیب های بافت نرم / - سوختگی / - اقدامات اولیه در سوختگی حرارتی و شیمیایی	پزشکی عمومی، پرستار ارشد اورژانس، پرستاری، متخصص طب اورژانس، فو ریتهای پزشکی،	کلاس،	دس AED تگانه فشارس نج جیوه ی، دستگ اه فشارس نج عقربه ی، دستگ اه فشارس نج دیجیتال، دستگاه گلوکوم تری،			نظری	120
11	خونریزی، شوک و آسیب های بافت نرم	پانسمان و بانداز / - مراقبت های آسیب بافت نرم و کنترل خونریزی	پزشکی عمومی، پرستار ارشد اورژانس، پرستاری، متخصص طب اورژانس، فو ریتهای پزشکی،	Skill سایر lab،	چو کین گ بزرگسا ل،	مولاژ	گاز استریل، گ از معمولی، باند معمولی، باند کشی، س رم شستش و، دس تکش نایلونی و لاتکس،	عملی	180

ردیف	بخش اصلی	محتوا-اقدامات	منابع انسانی	فضای فیزیکی	تجهیزات	ابزار	مواد مصرفی	آموزش / زمان به ساعت	
								روش آموزش	زمان
12	آسیب های اسکلتی	مراقبت های اولیه و ساده - در شکستگی ها/	فوریت های پزشکی، م تخصص طب اورژانس، پرستاری، پزشکی ی عمومی، پرستار ارشد اورژانس،	کلاس،	دس AED تگاه فشارس نج جیوه ی، دستگ اه فشارس نج عقربه ی، دستگ اه فشارس نج دیجیتال، دستگه گلوکوم تری،			نظری	120
13	آسیب های اسکلتی	مراقبت های اولیه و ساده در شکستگی ها/	پرستاری عمومی، پرستار ارشد اورژانس، پرستاری، متخصص طب اورژانس، فوریتهای پزشکی،	Skill سایر lab،	مولاتژ چوکین گ بزرگسال،			عملی	300
14	مسمومیت ها	مراقبت های اولیه و ساده در مسمومیت با موارد خوراکی/ مراقبت های اولیه و ساده - در مسمومیت با مواد استنشاقی/ - مراقبت های اولیه و ساده در مسمومیت با مواد مخدر/ - مراقبت های اولیه و ساده در گاز گرفتگی در حیوانات/ - مراقبت های اولیه و ساده در گزش مار، عقرب و سفره ماهی	فوریت های پزشکی، م تخصص طب اورژانس، پرستاری، پزشکی ی عمومی، پرستار ارشد اورژانس،	کلاس،				نظری	180
15	جابجایی و حمل بیمار و مصدوم	اصول ساده و اولیه بی حرکت سازی ستون مهره ها/ - اصول ساده و اولیه بی حرکت سازی اندام ها/ اصول و روش ساده حمل های اضطراری	فوریت های پزشکی، م تخصص طب اورژانس، پرستاری، پزشکی ی عمومی، پرستار ارشد اورژانس،	کلاس،				نظری	120

ردیف	بخش اصلی	محتوا-اقدامات	منابع انسانی	فضای فیزیکی	تجهیزات	ابزار	آموزش / زمان به ساعت		
							زمان	روش آموزش	
16	جابجایی و حمل بیمار و مصدوم	بی حرکت سازی ساده - ستون مهره ها / - بی حرکت سازی ساده اندام ها / - حمل ساده بیمار و مصدوم در شرایط اضطراری	پرستار ارشد اورژان س، متخصص طب اورژانس، فو ریتهای پزشکی،	Skill lab، سایر		مولاژ چوکین گ بزرگسا ل،	مواد مصرفی گاز استریل، گ از معمولی، باند معمولی، باند کشی، س، رم شستش و، دس تکش نایلونی و لاتکس،	300	عملی
17	مهارتهای اولیه در کمک به مصدومین	اقدامات اولیه در مواجهه با حوادث غیر مترقبه / اقدامات اولیه مواجهه با حوادث ترافیکی / - غرق شدگی / - برق گرفتگی	فوریتهای پزشکی، م تخصص طب اورژانس، پر ستاری، پزشک ی عمومی، پرستا ر ارشد	کلاس،				180	نظری
18	مهارتهای اولیه در کمک به مصدومین	اولویت بندی در صحنه حوادث غیر مترقبه	فوریتهای پزشکی، م تخصص طب اورژانس، پر ستاری، پزشک ی عمومی، پرستا ر ارشد	کلاس،		مولاژ چوکین گ بزرگسا ل،		60	عملی
						نظری	عملی		
						1470	1530	جمع	

3-4 روش ارزیابی پایان دوره مهارت آموزان : سایر موارد | Logbook | آزمون کتبی

4-4 منابع آموزشی : ریچارد ب، الکساندر م، درسنامه جامع اورژانس پیش بیمارستانی رویکرد استدلال بالینی، تهران، سیمای علوم، 3-1395

5-4 فهرست مهارت های تکنیکی (پروسه جرال) و غیر تکنیکی مهارت آموزان:

عنوان مهارت	دفعات مشاهده	دفعات کمک در انجام	دفعات انجام مستقل	کل دفعات
مهارت انتقال اطلاعات به مرکز اورژانس (براساس سناریو)	1	1	1	3
مهارت اندازه گیری علائم حیاتی (فشار خون، نبض و تنفس)	1	1	1	3

کل دفعات	دفعات انجام مستقل	دفعات کمک در انجام	دفعات مشاهده	عنوان مهارت
3	1	1	1	مهارت باز کردن راه هوایی بزرگسالان و کودکان به روش ساده
5	2	2	1	مهارت احیای قلبی ریوی پایه بزرگسالان
5	2	2	1	مهارت احیای قلبی ریوی پایه کودکان
3	1	1	1	مهارت کنترل ساده خونریزی خارجی
6	2	2	2	مهارت انجام پانسمان ساده
9	3	3	3	مهارت انجام بانداژ ساده
5	2	2	1	مهارت ثابت سازی و بی حرکت سازی ساده اندام ها به روش ساده
3	1	1	1	مهارت ثابت سازی و بی حرکت سازی ساده ستون مهره ها به روش ساده
7	2	2	3	مهارت انجام حمل و جابجایی اورژانسی مصدوم با ابزار ساده در دسترس

استاندارد پنجم : طول مدت دوره

1-5 مدت برگزاری دوره :

ساعت : 50:00

روز : از 14 تا : 60

ماه : از 1 تا : 2

استاندارد ششم: شهریه دوره

1-6 شهریه دوره : 5000000 ریال

2-6 معادل ریالی 250 یورو برای مهارت آموزان خارجی

استاندارد هفتم :

1-7 گواهینامه پایان دوره :

مهارت کار با تجهیزات کیف امدادی
 AED مهارت کار با دستگاه
 مهارت انجام کمک های اولیه بر بالین بیمار و مصدوم
 مهارت احیای قلبی ریوی پایه بزرگسالان و کودکان

2-7 اعتبار گواهینامه 5 سال